

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

KLAGE FRA A PÅ SORENSKRIVER B, X TINGRETT. SAK NR 69/04.

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 8. november 2004 truffet vedtak i ovennevnte sak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Jon Høyland, Halvor Kjølstad, Trine Buttingsrud Mathiesen og Wenche Frogn Sellæg.

Ved brev 14. juni 2004 har fotograf A inngitt klage på sorenskriver B, X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt sorenskriver B til uttalelse. Klagen ble også forelagt rettens meddommere, og den ene meddommeren har avgitt uttalelse, jf nedenfor.

A opplyser i klagen at han er fotograf og tilknyttet lokalavisen. Det var imidlertid som privatperson han var til stede under behandlingen av sak nr ----- i tingretten. Han uttaler følgende:

”Midt under forhandlingene får jeg tilsnakk og blir irettesatt av rettens administrator, B. Dette opplevde jeg så ydmykende og utidig at jeg etter kort tid forlot rettssalen.

Saken var følgende: Jeg får se Dagbladet ligge på tilhørerbenken. Der leser jeg et oppslag over to sider..... et bilde på hele syv spalter og med følgende tittel – ”Fotograf kastet på glattcelle i konflikt med redaktør”. Etter å ha sett på bilde og lest denne tittelen – rister jeg på hodet. Da ber rettens administrator meg å ikke vise et slikt kroppsspråk og tilkjennegi hvilken side jeg tilhørte. For meg og dem som satt ved min side virket dette som et tilfeldig irritasjonsutbrudd fra dommerens side. At flere personer kom og gikk under forhandlingene var tydeligvis mindre forstyrrende, enn min bevegelse med hodet. Men enda verre blir det når to meget sentrale personer i retten til stadighet viste et langt mer markant kroppsspråk enn det jeg gjorde. Dette kan bekreftes fra flere av dem som satt på tilhørerbenken. Journalist D i Dagbladet..... sier i pausen – Det der burde jeg lage en egen sak på. En kvinne jeg ikke kjenner navnet på som satt ved min venstre side var lettere rystet og skremt over det som skjedde. Et par andre kom bort til meg i pausen og ba meg sende en klage. De hadde aldri opplevd noe lignende – noe sted. Vi registrerte også at rettens administrator hadde en påfallende ulikhet i måten partene ble behandlet på.

Jeg vil be om at dette blir tatt alvorlig. Med dommer B’s manglende respekt for de tilstedeværende, vet jeg at personer vil vegre seg for å være tilhørere i fremtidige rettsaker. For min egen del forlot jeg retten etter halvannen dag, jeg orket ikke mer. Dette kan også få konsekvenser for enkeltpersoners vilje til å stille som vitner. Personlig har jeg respekt både for vårt rettsystem og for sorenskriver B. Jeg er ydmyk overfor de personene jeg møter i en rettssal. Men å bli ydmyket i plenum må denne måten – finner jeg svært lite tilfredsstillende!”

Sorenskriver B har avgitt uttalelse. Han viser til at irettesettelsen skjedde i forbindelse med en vitneforklaring. Den personen som ble gitt irettesettelsen satt like bak vitnet, slik at dommeren ikke kunne unngå å se rett på vedkommende mens vitnet ga forklaring. Han uttaler videre bl.a. følgende:

”Jeg kjente ikke vedkommende, men registrerer at han i følge klagen har en stilling i F..... Under redaktør E’s forklaring viste tilhøreren på en svært tydelig måte fortløpende hva han mente om E’s fremstilling. Dette skjedde ved gjentatt hoderisting og oppgitte smil. Det hele fremstod som temmelig demonstrativt. Da dette ikke tok slutt var det helt nødvendig å påtale forholdet ettersom det virket svært distraherende. Jeg viser for øvrig til bestemmelsen i domstoloven § 133. ifølge denne har rettens formann et ansvar for at ingen skal forstyrre forhandlingene.”

Sorenskriveren viser til at ikke bare han, men at også en av meddommerne hadde gjort samme observasjon av forstyrrelsen, og at episoden ble kommentert i en pause under forhandlingene. Den andre meddommeren ga uttrykk for at han ikke hadde registrert noe spesielt. Sorenskriveren uttaler videre:

”A hevder at han ristet på hode etter å ha lest en avisartikkel og sett et bilde i Dagbladet. Hvorvidt dette er korrekt og at A ikke mente å gi uttrykk for hva han mente om redaktør Es forklaring i retten slik jeg har gått ut fra, er uten betydning. Poenget må være at A, uansett årsak, opptrådte slik at han distrahererte undertegnede i betydelig grad.”

Meddommer C har uttalt følgende om dette:

”Når det gjelder irettesettelsen av tilhøreren, så oppfattet jeg på samme måte som B at vedkommende under redaktør E sin forklaring, tydelig tilkjennega sitt syn på fremstillingen til E gjennom kroppsspråk og ansiktsuttrykk. Om dette var et forsøk på å påvirke dommerne er umulig å si, men det er vanskelig å se noen annen grunn. Jeg synes derfor at det var riktig at han irettesatte vedkommende. Irettesettelsen ble gitt på en saklig og korrekt måte, og vedkommende burde ikke ha noen grunn til å føle seg ydmyket.”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Utvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd andre setning. Ingen av partene har heller bedt om dette.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd. Utvalget finner det ikke godtgjort at det er grunnlag for disiplinærtiltak overfor sorenskriver B. Det vises til følgende:

Det følger av domstoloven § 133 at rettens formann kan tilrettevise enhver som forstyrrer forhandlingen eller opptrer på en måte som strider mot domstolens verdighet. Når en tilhører smiler og rister på hodet i forbindelse med en parts- eller vitneforklaring, har rettens formann full anledning til å påtale dette. Som regel bør også slike forhold påtales. I dette tilfellet har ikke bare rettens formann, men også den ene meddommeren reagert på tilhørerens kroppsspråk. Når påtale gis, bør dette selvfølgelig gis på en saklig måte. Utvalget finner det ikke godtgjort at ikke det ble gjort i dette tilfellet.

Utvalget er enig med sorenskriveren i at det er uten interesse om det var en helt annen årsak til tilhørerens kroppsspråk. Når tilhørerens fakter og miner forstyrrer retten, kan og bør dette påtales.

Tilsynsutvalget for dommere har etter dette truffet slikt enstemmig vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for disiplinærtiltak mot sorenskriver B, X tingrett.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens bestemmelser. Partene i saken kan bringe utvalgets vedtak inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om utvalgets vedtak. Det vises nærmere til domstoloven § 239.